

Korošec.

Gospodarski in političen list za koroške Slovence.

Izhaja vsako drugo soboto

v Kranju (tiska Iv. Pr. Lampret izdaja konsorcij „Gorenjca“; odgovorni urednik Lavoslav Mikuš).

Velja za celo leto 4 K in se plačujejo naročninam in serati naprej. Vsi rokopisi pisma in druga pošiljatve naj se pošiljajo na uredništvo in upravnništvo „Korošca“ v Kranju. Rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plačuje se enostopno pet-vesto za enkrat 12 v, za dvakrat 18 v, za trikrat 24 v, za večkrat po dogovoru.

Posamezne številke stanejo 10 vln.

Štev. 22.

V Celovcu, v soboto, dne 29. oktobra 1910.

Leto III.

Ljudska šola na Koroškem.

V koroškem deželnem zboru se te dni sklepa o reorganizaciji ljudskega šolstva na Koroškem. Finančni odsek deželnega zbora se je že zedimil o tem oziru in ni dvoma, da bo deželni zbor te sklepe odobril. Poslanec dr. Steinwender je vodilna načela tega načrta javno pojasnil in tako vemo, za kaj se gre.

Koroški deželni zbor je mnenja, da sedanja ljudska šola ne zadostuje potrebam prebivalstva, češ, velika večina prebivalstva pripada kmetškemu in obrtnemu stanu, a ljudska šola ne pripravlja mladine za ta poklic v zadostni meri. Z ozirom na to je finančni odsek koroškega deželnega zbora sklenil, in sicer soglasno, naj se ljudsko šolstvo preuredi tako, da se uvede šestletni obvezni obisk navadne ljudske šole in štiriletni obligatorični obisk nadaljevalne šole. Kjer zahtevajo to potrebe, naj bo pouk poldnevni, tako da ne bo več razredov z 80 učenci pa da učenci tudi ne bodo več sedeli vedno v enem razredu. Dr. Steinwender zastopa mnenje, da se s tem izobrazba ne zmanjša, marveč se razširi in poglobi in mladina bo deležna praktičnega pouka in resnične vzgoje. Z nadaljevalnimi šolami se bodo razbremenile meščanske in ljudske šole kmetški in obrtni stan pa bosta dobila za ta poklic sposoben naraščaj.

Obenem zahteva dr. Steinwender, da se reformira tudi učiteljsiše, češ, absolventje postaneje večinoma učitelji na kmetih, naj bo torej zavod temu primerno urejen. Sedaj to ni, ker se gojenci uče preveč teoretičnih premetov, pouka v kmetijstvu pa ni skoro nič. Dr. Steinwender zastopa stališče, da učiteljsiše sploh ne spada v mesto, marveč na kmete in da mora imeti zavod dovolj sveta, da se bodo mogli učiteljskišniki teoretično pa tudi praktično vaditi.

Dr. Steinwender si od te reforme mnogo obeta in pričakuje, da bodo vsi dež. zbori sledili

izgledu koroškega deželnega zbora. Vsekako bodo sklepi koroškega deželnega zbora, ki je skozin-skoz naprednega mišljenja, vzbudili veliko pozornost in prouzročili veliko debato o reformi sedanje ljudske šole, kar bo tudi za druge slovenske dežele imelo svoj pomen.

Družba sv. Mohorja.

Družba sv. Mohorja v Celovcu šteje letos 85.789 članov, to je 275 več, kakor l. 1909. Vsi ti prejmejo letos naslednji književni dar:

1. «Slovenske legende».
2. «Sveta spoved», molitvenik.
3. «Zgodovina slovenskega naroda», 1. zvezek.
4. «Drobne povesti».
5. «Slovenske Večernice». 64. zvezek.
6. Koledar za leto 1911.

V zameno ali v doplačilo — kakor si je kdo pri vpisovanju želel — se še doda:

7. «Zgodbe sv. pisma», 16. zvezek.
8. «Trije redovi». Povest.

Z razposiljavitvijo smo pričeli ravnokar. Potrudili se bomo, da častiti člani dobijo knjige prej ko mogoče. — Red za letošnjo razposiljatev je sledeči

1. Amerika, Afrika, Azija.
2. Krška škofija.
3. Razni kraji.
4. Goriška nadškofija.
5. Tržaško-koprška škofija.
6. Lavantinska škofija.
7. Ljubljanska škofija.

Cenjene gospode poverjenike, katerim se knjige pošiljajo, nujno prosimo, naj takoj dobijo «avizo», pošljejo po nje na železniško postajo, da ne bode sitnih reklamacij, ki povzročujejo družbi samo zamudo in nepotrebne stroške. — Stroške, katere so imeli gg. poverjeniki za odposlatev denarja in prejem knjig, morajo jim posamezni člani povrniti.

One gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbini tiskarni, prosimo, naj čim-

preje pošljejo po nje, da nam zavoji ne zastavljajo prepotrebne prostora. Odbor.

Dopisi.

Borovlje. Kar smo pričakovali, se je zgodilo. Ze v zadnji številki smo poročali, da se bo moral neki turnar, ki sliši na ime «Bužijev Foltej», zagovarjati pred sodnijo, ker je trgal slovenske lepake, s katerimi se je vabilo na tombolo, katero je priredil «Sokol». Minuli torek se je vršila obravnava, ki je prava slika moderne justice na Koroškem. Bužijev fant se je jako smelo zagovarjal, slutil je pač, da stoji za njim vsa turnarija, koje član je sodnik sam. Vse je kazalo, da mora in da bo ta Bužijev longin kaznovan, toda glejte! Sodnik pokliče nekega višjega Voigtovega uradnika, kateri izpove, da se raz to bišo — ker je Voigtova — vedno smejo trgati slovenski lepaki. Nato je prišla razsodba: Foltej nedolžen in prost! «Priponimo, da je naveden uradnik tudi turnar. Tako se je zgodilo, da je sodila v zadevi «nemčurska» turnarija — torej tudi c. kr. sodnija se bo za naprej izrabljala za politične namene, tudi ta bo krepka zaščitnica nemškutarskih pobalicov!

Grabštajn. (Gorostasna nevednost nemškutarje v.) Nekoč me vede pot lepo v vas Grabštajn in da bi se za nadaljno pot okrepljal, se vrnem v neko gostilno. «Gospodična natakaričica! prinesite mi četrt litra vina in kos domačega kruha,» velim natakaričici. Te pristno slovenske besede so takoj opozorile v gostilniški sobi navzoče goste. Ko se vsedem in zamenim z natakaričico par besedi, me jamejo dotični gostje izpraševati: «Vi ste gotovo kak Kranjec? Jaz: «Zakaj menite, da bi bil jaz Kranjec? «Slovenski govorite.» Jaz: «Pa vsaj vi tudi govorite slovenski!» «Nas jezik ni prav slovenski, tako znajo le Kranjci govoriti.» Jaz: «Glejte, kako se vi motite! Jaz nisem Kranjec, in na Kranjskem se nikdar nisem bil, jaz sem kakor vi Korošec. Pa vidite, da se prav veliko drugih Korošcev zna tako pravilno govoriti slovenski kakor jaz.» «To je res, da nekateri znajo, so se pač učili in zmirom berejo slovenske bukve ali pa liste kakor pravite vi.» Jaz: «To me veseli, da priznate, da tudi še drugi Korošci znajo prav slovensko govoriti, a čudno se

PODLISTEK.

Na sejmu.

Črtica. Spisal Josip Premk.

Ni bila ravno tako stara vdova Kocmurjevka, nekaj čez petdeset jih je imela, pa skoro vsak mesec je postala kar tako čez noč nekako kilava, sama sebi v napotje. Glava jo je bolela in polegala je na čelešniku ter na peči, stokala in se jezila par dni nad svojo nadlogo, pa ji je zopet preslo in odleglo.

Tisto jesen pa jo je zgrabilo, da je morala v posteljo. Prišel je padar in ji nasvetoval kuhanega trepotca in gorskega cvetja. Ded Primož, najstarejši in najbolj izkušen možak v celi vasi, ji je skuhal strd in polagal na čelo golobje govno, tako pripravljeno in povito, kakor je znal samo on, pa ni hotela od nje bolezen in ni hotela. Vse mokro je bilo vzglavje, tako ji je bilo vroče, ponoči pa jo je zeblo, da jo je moral ovijati sin Pavle v gorke rjuhe.

Tisti večer pred svetim Mihelom pa je dejala Pavletu, ki je bil njen edini sin in je bil za svoja osemnajsta leta precej kolopsast in budalast, kakor se je govorilo.

«Ti, Pavle,» mu je dejala in Pavle jo je poslušal verno in pazljivo. Prav k postelji je pristopil in se popraskal po uhlju kot da hoče bolje slišati. «Jutri je sv. Mihel, priprošnjik za zadnjo uro, moli nocoj žalostni del rožnega venca in prosí ga, da

bi se dobro izteklo, tako mislim, da bi prodala telico. Jutri je semenj v Ribnem, vsako leto je na dan sv. Mihela, in ni napačno, ako se proda ta dan, mnogo več zaleže denar.»

Na to je nekoliko pomolčala in pogledala Pavleta nekako nezaupno.

«Zberi svoje misli,» je dodala — «preudari in stori, kakor ti naročim in ne budali po svoje! Če bi bila zdrava, bi šla sama, pa ne morem, saj vidiš! Denarja pa ni pri hiši, zima bo dolga in kašča bo kmalu prazna — saj se menda že sedaj vidi dno. In sedaj še ta bolezen, hudo me je kaznoval Bog! Telico morava prodati, osemadeset bo vrgla, postavna je, dasi nekoliko suha, pa bo že šla za toliko, samo dobrega mešetarja moraš dobiti. Pa pazi na denar, v notranji žep ga dani, v molitveno knjižico in večkrat se potipaj, če jo še imaš. Tako stori, Pavle, ali si razumel?»

Pavle je prikimal in se pogladil po kuštravih laseh.

«Sedaj pa lezi za peč in se odpočij! Dolga je pot v Ribno, tri ure boš hodil in zgodaj zjutraj moraš oditi. Moli, da bi drago prodal, in povej, da je od dobre krave, šestkrat je povrgla in vsa teleta so prišla srečno k sebi; tudi ta telica ne bo napačna za plemo. Tako povej in ne goni je prehitro, da ne bo upehana, kakor bi bila nadušljiva. Ali si si zapomnil, Pavle?»

Zopet je Pavle prikimal in nato je legel za peč. Natanko je premislil, kako se bo opravil drugi

dan, kako bo prodajal in barantal in se vrnil potem z rdečimi bankovci.

Drugo jutro je šel v hlev še z mrakom. Pregledal je telico od vseh strani in zmodroval sam pri sebi nekako tako, da jo je mati še premalo cenila.

— Devetdeset bo vrgla — je mrmral med potjo k vodnjaku. — Kako bi ne, če se dobro govori in posebno na dan sv. Mihela, ki je priprošnjik za vse dobro.

Potem jo je napojil, skrbno zapahnil prazen hlev in jo odgnal počasi po vasi nizdol.

Na vzhodu je jelo bledeti nebo; zelenkasta svetloba se je širila izza gôr; zvezde na vztočju so vztrepetavale in tonile druga za drugo v medlo, jutranjo zoro...

Ko je prišel na okrajno cesto, je srečal Jošta, kmeta iz sosednje vasi, ki je bil na glasu, da je dober meštar, a še bolji pivec: dobro posestvo je bojda imel nekoč, pa je pognal vse po grlu.

Velik je bil Jošt, za dve glavi višji od Pavleta, in tako zaripljen ter zabuhel v obraz, da so se male, rjavkaste oči komaj vidile iznad testih lic. «Kam pa ti, Pavle?» ga je ogovoril in se mu pridružil.

«Na semenj,» je odvrnil Pavle nekako samozavestno, ker nikoli v svojem življenju še ni šel po tako važnem poslu.

«Oho,» se je začudil Jošt in pogledal nazaj na telico. «Kaj te le kosti misliš prodati?»

mi zdi, da vi rečete, da so se dotični učili slovenščine. Ali se morda nemščine ni treba učiti? Gostov eden: «Seyeda, da sem se nemški učil 8 let v šoli in še potem več let v mestu, koder sem se učil rokodelstva.» «No, vidite, 8 let in morda še 6 let, t. j. 14 let ste se nemški učili! Ko bi se pa bili v šoli le zadnji dve leti pridno učili pravilne slovenščine, bi pa bolj znali govoriti slovenski kakor nemški, kateremu jeziku ste morali 14 let posvetiti.» Gostje: «No, morebiti, a veste, gospod, slovenski pismeni jezik je nekaj novega, umetnega, vsaj za Korošce velja to, medtem ko je nemščina zmirom enaka in kolikor vemo, je vedno takšna bila!» «Obžalujem, da ste vi izdali sedaj svojo nevednost! Torej vi ne veste, da je pismeno nemščino skoval Martin Luter, ker so bila tedaj med Nemci le sama narečja. In to nemščino so potem več stolet pilili in gladili, predno so dosegli današnjo obliko nemškega jezika. In kakor se je godilo nemškemu, tako se je godilo tudi drugim pismenim jezikom in v vsakem od njih tiči veliko umetnosti!» Bil je konec pričkanja! Govorili smo še več o drugih rečeh ter si celo drug drugemu napili.

Št. Primož pod Juno. (Razširjenje šole.) Kakor se govori, je dobil naš krajni šolski svet ravno tik pred začetkom šolskega leta naročilo, da pripravi 3. razred gotovo do 1. novembra. Čudno se nam zdi, da c. kr. okrajni šolski svet tega prej ni ukrenil, vsaj je bila komisija zastran razširjenja šole že pred 1½ letom. Mislimo, da zavoljo tega niso prišli tako dolgo do jasnega, ker sta gg. nadzornik in inženier nameravala zavreči načrt, kakršnega je predlagal naš krajni šolski svet in po katerem bi se moral 3. razred postaviti v neko dosedaj prazno sobo, in poleg tega bi bila v šoli še ena sobica za tretjo učno moč. A gg. nadzornik in inženier sta hotela nadučitelja vtakniti v te 2 sobi, narediti iz sedanjega njegovega stanovanja nameravani 3. razred. Dobro, da c. kr. okrajni šolski svet tega načrta ni odobril, vsaj potem 3. učna moč ne bi imela stanovanja v šoli in tudi neke blizo šole, k večjemu v pol ure oddaljenemu Sv. Vidu. Povrhu se pa tudi g. nadučitelj ne bi zlepa dal predstaviti v manjše, ozir. neprimerno stanovanje. Saj je sam nekoč rekel, da v tem slučaju takoj naredi priziv na podlagi nekega starega, a še dobro veljavnega pargrafa! Torej 3. razred bo tam, kamor ga je želel krajni šolski svet. Kmalu bo tudi gotov. Kar pa zadene 3. učiteljsko moč, pa želimo vsi ter pričakujemo za trdno, da dobimo tako, ki bode naše ljubljene slovenščine dobro vešča in sicer prvič zavoljotega, ker mi hočemo v miru živeti, in drugič, ker smo šele zadnja leta uvideli, da morejo le slovenščine zmožni učitelji doseči pri slovenski mladini dobre uspehe in ker je povrhu prav lepo ter pametno vzgajajo. — Krajni šolski svet pa opozarjamo na naše želje ter ga prosimo, da bi potrebno ukrenil, če bi nam hotela vlada v tem oziru nagajati.

Beljak. (Roparski napad.) 16. t. m. proti sedmi uri zvečer se je vračal penzionist Peter Finding proti domu, kar ga napade nek lopov ter zahteva od njega uro in pa denar. Finding, star in slaboten mož, mu je brez obočavanja izročil ure in denar, katerega je bilo 98 vinarjev. Te vinarje mu je ropar velikodušno vrnil, uro in pa nož je vzel seboj. Roparja je pozneje policija zasledila in aretirala. Imenuje se Vit Doker in je z Ogrskega doma.

«Kakšne kosti?» se je zavzel Pavle in ga pogledal nekako začudeno. «Dobre živinče je, tako ti rečem; od dobre krave, šest telet je imela in vsa so prišla srečno k sebi. Tudi ta ne bo napačna za plemel!»

Pavle si je zapomnil, kako mu je naročila mati in je povedal prav tako, a Jošt se je zasmejal na vse grlo.

«Ne bodi budalast, kaj misliš, da vidim danes prvo telico. Koliko pa jo ceniš?»

«Osemdeset,» je odvrnil Pavle nekako plaho, ker o Joštu je čul, da zna in ve ceniti živino, kakor malokdo.

Jošt je postal, potipal telico in skomignil.

«I, no, mogoče pojde, ampak ti sam je ne boš prodal, ker nisi vajen sejma. Pa ti jaz nekoliko pomagam, ako boš dal potem za kako makroto.»

Pavle je prikimal in je bil vesel, da je dobil tako zlahka dobrega mešetarja.

Med tem se je popolnoma zdanilo. Nebo je bilo sicer ovito v nekako topo svinčenost dolgotrajnega, jesenskega jutra, a zrak je bil čist, južen veter je vel čez polje.

«Vidiš,» je dejal Urh, ko sta korakala že precej časa molče, in pokazal na belkasto hišo ob cesti — «tukajle se pravi pri Bolnarju. Oštarija je, kakor vidiš in slivovke ne dobiš take daleč naokrog. Ni napačno takole zjutraj en požirek ali dva, ko je želoдец, kakor zalizan in tudi hodi se lažje.»

«Pa nimam denarja,» se je hotel izgovarjati Pavle, a Urh je zamahnil z roko in ga zavrnil:

Sinčaves. Ustrelil se je v nedeljo, dne 16. oktobra Kusmov hlapec, šele 20 leten fant. Vprašal je gospodarja, ali sme iti v Velikovec. Gospodar mu reče: «Lahko greš, da si le zvečer zopet doma.» Fant gre v Velikovec in si kupi tam revolver. Ko pride na večer domov, vabi na dvorišče deklo. Medtem pa počí ondi strel in mlad fant se zgrudi v sence zadet na tla. — Kaj je gnalo revčka v smrt, se ne ve natančno. Ko so ga peljali k pogrebu ni pel nobeden zvon in ni šel za njim nihče, ker bil je samo — hlapec.

Škocijan. (Pošta okradena.) V noči od 12. na 13. t. m. so tatje vlomili v poštni urad ter ukradli 9 poštno hranilnih knjižic in poštno vrednotnice v znesku za par sto kron. Denarja pa baje niso dobili, ker ga puštnar jemlje zvečer seboj. — Domneva se, da bi bil vlomil kak od-slovljeni poštni uradnik.

Pilberk. (Kako lepa je nemščina.) Nekeč sedim v gostilni med Nemci ali bolje rečeno pomenčevalci. Jame se glede jezikov prerekovanje. «Težka je slovenščina, težka se naučiti,» reče Nemec. «Pa vsaj nemščina tudi ni bogve kako lahka; vsi narodi izvzemši nas Slovencev, se je zelo težko priučijo. In če je slovenščina težka, zavoljotega ne zasluži, da se je zaničuje, vsaj sta klasična jezika grščina in latinščina tudi težka, a se vendar učita skoraj po celem svetu. Povrhu pa mi ne ponujamo svojega jezika drugim, kakor vi, kar tako izgleda, kakor bi bila nemščina neko židovsko blago,» odgovorim mu. Drugi Nemec: «Zmerjati nas ne smete! Naj bo že kakor hoče, a resnica je, da je madjarščina za pol lažja kot slovenščina; moja sestra se je v enem letu dobro madjarski naučila.» «Zaradi madjarščine pa vaše sestre ne zavidam; učite se je še vi, če vas veseli ta kitajska hči!» Nemec: «O, madjarski je prav lep!» Ze vem, zakaj da tako hvalite madjarski jezik. Ima namreč veliko podobnosti z nemškim jezikom, kar se vidi iz tega le stavka: Als ihr heute früh ätetet, tötetet ihr dabei eine hässliche Kröte, kajti ätetet-tötetet je prava madjarska «miloglasnost». Na ta odgovor so bili Nemci razkačani in prisedel sem zavoljotega k drugim gostom. Toda trdno upam, da slovenščine v moji navzočnosti ne bodo več napadali!

Št. Vid pod Juno. Dne 25. septembra se je bila ustanovila za tukajšno župnijo nova kmetijska podružnica, h kateri se je prijavilo do danes že 50 članov. Načelnikom je bil izvoljen vrli, zastopen in splošno spoštovani kmet Andrej Wute, p. d. Rotar. Želimo novi podružnici, da bi rastla ter procvitala v korist vseh svojih članov. Seveda je sledeče v polni meri le mogoče, če vsak član stori svojo dolžnost in ako upošteva uk in navodilo, ki ga dobi podružnica, ter če ga kolikor mogoče v svojem gospodarstvu tudi dejanski izvršuje. V to pomozi bog in — dobra trdna volja!

Celovec. Dne 13. oktobra smo pokopali profesorja Griliča, ki je poučeval celih 27 let na tukajšnji gimnaziji.

Škocijan v Junski dolini. V noči od 12. do 13. oktobra so vlomili na naši pošti tatje. Ukradli so nekaj bukvic poštno hranilnice, blizu za 100 K poštnih znamk ter denar, katerega je bilo za kakih 20 kron. Poštnemu upravitelju Rablu so ukradli tudi izpričevala in prstan. Tatove se še ni moglo zaslediti.

Šmihel pri Pilberku. Naša vas bode imela v najkrajšem času električno luč in stroje na elektriko. Napeljati je treba samo še žico. Vse drugo

je pripravljeno. Tudi drogi že stojе. Šmihel to re ne bo za vzgled le v narodno-prosvetnem, ampak tudi na razsvetnem in gospodarsko-naprednem polju.

Velikovec. Umrli je nagle smrti gospa tukajšnjega državnega poslanca Nageleta. Rajnka je bila vzgledna gospodinja in mati. Življenje je bilo zanjo vedni delavnik. Posebno je slovela kot kuharica. Imela je blago srce. V politiko, posebno v Slovencev nasprotno politiko, se niti najmanjše ni vmešavala in je govorila tudi rada slovensko.

Velikovec. Deželni zbor je dal tukajšnjemu, pod Nageletovo komando stoječemu «Lagerhausu» 750 kron podpore. Mi bi ne imeli nič proti temu, ampak še veselilo bi nas, da se podpirajo kmetijska podjetja, ko bi ne vedeli, da je ta Nageletov «Lagerhaus» gnezdo pristranske nemskutarije.

Libuče v Junski dolini. Na naši šoli je bilo prazno mesto nadučitelja. Krajni šolski svet in občina sta bila za to, da naj postane naš nadučitelj gosp. Josip J. iz Apač. Protestiral pa je krajni šolski svet proti temu, da bi se imenovalo sem učitelja Hansa Gregerja iz Sent Danijela. Ker je krajni šolski svet proti Gregerju protestiral, bi si pač mislil vsakdo, da on ne bode hodil k nam. Ali temu ni tako! Hans Greger ima kožo, debelo kot slon in je tako vsiljiv, da se ne da odgnati.

Globasnica. Dne 17. oktobra so pokali gramovito topiči v Slovenjah (v Rutah nad Globasnico). Ta dan se je namreč ločila edina hči po domače Laznikova Lenca za vselej od svoje ljubljene, pridne in skrbne matere, da je podala pred oltarjem v Šmihelu roko Štefanu Kravtu. Oba sta vrla Slovence. Mnogo sreče v novem stanu!

Borovlje. Pri naši puškarski zadrugi se razkrivajo, sicer s polževo hitrostjo, lepe stvari. Govori se mnogo o poneverjenju, o goljufiji i. t. d. Obebe, ki igrajo vloge, so poštenjakoviči — nemskutarji. Eden igra seveda glavno vlogo, ta je pa «Ober-poštenjakovič». Prihodnjič več!

Spodnji Rož. Čebelarji smo imeli letos zopet slabo leto. Vzrok je v prvi vrsti to, da čebele na lesu niso mnogo dobile, ko pa je cvetela ajda, pa jih dež ni pustil na pašo. Zdaj smo vsaj s tem na malo boljšem, da smo dobili od vlade sladkor, ki sicer ni tako dober kakor oni, ki se dobi v prodajalnah, zato pa je ceneji. — Upajmo torej na prihodnje leto!

Narodne zadeve.

Sokol v Št. Jakobu v Rožu. Deželna vlada v Celovcu je potrdila pravila nevoustanovljenega Sokola v Št. Jakobu. To je drugi Sokol na Koroškem.

Da je Ciril in Metodova družba potrebna, to vedo klerikalci, pa vendar hujskaje proti nji. Klerikalni list «Straža» piše v svoji 112. številki. «V slovenske šole v Trstu se je vpisalo 1463 otrok, 480 otrok se pa zaradi premalih prostorov ni moglo sprejeti. Nemška vlada še vedno ne napravi v Trstu slovenskih šol.» — Torej 1463 otrok hodi v Trstu v slovenske šole. In kako pa plačuje učitelje na teh šolah v Trstu? Kdo plača davek od šolskih hiš? Kdo plača za pometanje v šoli? Kdo kupi bukve, zemljevide, šolske table? Kdo popravlja strehe na šolah in plača še vse drugo? — **Odgovor:** Ciril in Metodova družba.

«Kaj bi tisto! Bom pa jaz plačal, ko prodam telico — pa ti, pa je poravnano. Hentaj, samo ne drži se tako kisto, kakor božja razpotija!»

Pavle je privezal telico ob plot in je postopil za Joštom, ki je govoril resnico, ker slatno je tekla slivovka Pavletu po grlu. Kos kruha, ki ga je potaknil še doma v kamizolo, je prigrizaval in Urh ga je hvalil navsomoč, kar je Pavleta še bolj razveselilo.

«Saj nisi tako budalo, kot sem mislil,» mu je govoril in natakal kozarček — «samo premalo prideš v svet. Nič ne veš, kako se živi, na nosu se ti vidi, da te je sram vsake punice, in sedaj se napotiš na semenj. Ogoljufali bi te, ti rečem, ali pa celo okradli, če bi mene ne bilo. Le dobro se me drži!»

Pavle je prikimal in je čutil, kako mu pestaja v glavi vroče. Govoril je, pa se mu je jezik nekako zapletal, prav nič tistega ni mogel povedati, kot je hotel. In ko sta stopila na cesto, je zagledal ob plotu kar dve telici.

«Katera je moja?» je povprašal in se zaletel v Urha.

Jošt ga je pogledal debelo, a ko je uvidel, kako in kaj je s Pavletom, se je nasmehnil in dejal: «Obe! Kar odveži jih in ženi, malo predolgo sva posedela.»

Pavle je odmotal motvoz, a noge so se mu zapletale druga v drugo in gugale so se iz desne na levo, kot da se maje pod njim cel svet.

Ko sta prišla do trga, se je nekoliko iztreznil, a vendar še ni mogel kar nič gladko go-

voriti in tako okorne in nerodne so bile njegove misli, da se ni in ni mogel domisliti, kaj mu je naročila mati.

«Telico moram prodati, to vem — ali ne? Pa za koliko, Jošt?» je godrnjal in povešal motne oči v tla, kot da ga nadleguje spanec.

«Ne čenčaj, kot bi se pravkar zbudil,» ga je zavrnil Jošt in potegnil telico za vrh. «Ti samo molči, ko poveš vse ravno narobe in udari v roko, kadar ti porečem, pa bo telica prodana, še predno si boš mislil!»

Pavle se je čutil Joštovi modresti in je bil zopet vesel, da bo telico tako lahko prodal, a ko se je pomešal med pisano množico ljudi in živine, ki se je gnetla na travniku pred trgom, ni razločil več Joštovega glasu. Vsevrstno kričanje in vrvenje ga je tako premotilo, da bi tisti trenotek gotovo ne spoznal svoje telice, če bi jo moral iskati med tisto govedo. A Jošt ga je prijel za roko krepko, da je Pavleta skoro zabelelo v členih in ga vlekel dalje, dokler nista obstala pred velikim, rejenim človekom, ki je imel prepasan trebuh z debelo veržico polno velikih, srebrnih tolarjev. Debele prstane s širokimi rdečimi kamni je imel na tol-roki, ki jo je podal Joštu, vsled česar je začutil Pavle do Jošta še večje zaupanje.

Govorila sta in sta ogledovala telico, skimala in se včasih ozrla tudi na Pavleta, ki je samo čakal, kdaj mu poreče Jošt, naj udari v roko.

Konec prih.

Kmetje že težimo, če moramo skrbeti za šolo, ki ima 70, 100 ali 130 otrok. Na tržaskih solah Družbe sv. Cirila in Metoda pa je 1463 otrok. In za vse potrebščine mora skrbeti ta družba in ne samo to: plačevati mora tudi tiste, ki poučujejo. Koliko denarja pač potrebuje družba samo za teh 1463 otrok v Trstu! In koliko ga potrebuje potem še vsak mesec za druge sole in otroške vrtce! Namesto, da bi klerikalci tudi dajali in nabirali za to prekoristno družbo, pa hujskajo proti nji. Le pomislimo: samo v Trstu bi moralo hoditi 1463 otrok v laške ali nemške sole, da bi jih tam v tistih solah hujskali proti Slovincem. Če bi ne imela C. in M. družba v Trstu slovenskih sol, naredili bi iz teh 1463 slovenskih otrok lahonski ali nemškutarski učitelji lahone ali pa nemčurje. To pa samo v Trstu. Družba sv. Cirila in Metoda ima pa veliko sol še drugod. Klerikalci sami vedo, kako potrebna je C. in M. družba. Vendar pa hujskajo proti nji. In zakaj? Elinole zato, ker se ne pusti komandirati čisto od klerikalcev. Klerikalec časti samo to in priporoča samo to, kar se pusti od njega komandirati, in od katerega vleče svoje koristi, vse drugo pa črti. Zato pa, dragi bralec: Če bode še hujskal kdo proti Družbi sv. Cirila in Metoda, tedaj mu povej, kar mu gre!

Nemškutarjem v spominsko knjigo! Nemški učenjak Adolf Bartels piše v »Deutschsoziale Bätter« sledeče: »Der geborene Slave, der für deutsche Art und Sitte wirkt, ist in meinem Augen ein Lump, denn er hat seiner natürlichen Bestimmung nach für seines eigenen Volkes Art und Sitte zu wirken und nicht für die eines fremden«, — slovensko: »Rojen Slovan, ki dela za nemško ljudstvo, njega in navade, je v mojih očeh malopridnež, kajti po naravni postavi ima delovati za šege in navade svojega ljudstva, ne pa tujega«. Tako sodi o narodnih odpadnikih pristen Nemec! Torej, »tajefrajndliche Slovenen«, to zausnico vam da zastopnik onega naroda, pred katerim padate na kolena — zapomnite si, da ste — lumpje!

Dobernig od celega sveta zapuščen. »Laž ima kratke noge« pravi pregovor. Da je ta pregovor resničen, občuti prav dobro nas »koroški« Dobernig. »Koroški« Dobernig smo dejali, toda on ni več koroški, ampak slajerski Dobernig, ker prišla je sapa, ki ga je odnesla iz Celovca v Gradec. Torej poslanec Celovca je moral v Gradec! — To pa še ni vse. Doberniga niso zapustili le ljudje, zapustil ga je tudi njegov »leib-blatt« »Freie Stimmen«. To se vidi posebno dobro iz številke od dne 15. oktobra, kjer govorijo »Stimce« v uvodniku o delegacijah. Medtem, ko se poteguje Dobernig navsemoč za delegacije (sicer vemo zaradi česa!), pripoznavajo »Stimce« odkrito brezposelnost te družbe kimavcev. Hudo ti je pri srcu, kajne, hinavski Dobernig! Zdaj si poveš lahko vsak dan 100 krat besede, ki jih je izgovarjal Kroz, ko je moral iti proti gromadi! Zlaj lahko premišljaš resnico nemškega pregovora, da pride napuh v nič, ti, ki si hotel vedno in na vsak način utajiti, da bi živeli na Koroškem Slovinci, posebno pa, da je tudi v Celovcu mnogo Slovencev, ki si pustil, da se je delalo z njimi kot z živino! Tudi ti bodeš se izkusil, kaj je krivica, kaj so muke! Mi imamo usmiljenje za vsakogar, ki vsaj malo pomisli, da nosimo srca tudi mi v naših prsih. Ali kdor pa dela tako, kot si delal ti, za tega pri nas ni usmiljenja. Plemenito s plemenitimi — sicer pa zob za zob!

Kaka je narodnost klerikalcev? Klerikalec je samo tedaj naroden, kadar mu narodnost nese. Drugače pa postane klerikalec tudi izdajica svojega lastnega naroda. Za vzgled imamo kranjske klerikalce. Ker Ljubljane ne morejo dobiti drugače, sklenili so tak volilni red, da bodo prišli v ljubljansko občino tudi Nemci. Temu klerikalnemu izdajstvu se čudijo celo Nemci.

Volilni red za občinske volitve mesta Ljubljane. Ta volilni red so hoteli imeti kranjski klerikalci, ker mislijo, da si bodo pridobili s tem volilnim redom in s pomočjo Nemcev tako pomalem tudi Ljubljano. Kranjski deželni zbor ga je sprejel dne 5. oktobra tega leta. Napredna stranka je bila zoper ta volilni red in ko je prišla na glasovanje, so sli iz dvorane vsi napredni poslanci. Pa klerikalcem je vseeno. Niso poslušali naprednjakov in niso se ozirali nanje. Sprejeli so volilni red kar sami. Ker imajo v deželnem zboru večino, je bil sprejet. Poslali so ga takoj v potrjenje pred

cesarja in kakor se sliši, ga je cesar tudi že potrdil. Zdaj ni nobenega Nemca v občinskem zastopu za Ljubljano. Po tem novem (klerikalnem) volilnem redu pa pridejo noter tudi Nemci. Ta volilni red je tako čudno klerikalno-pristransk, da se čudijo celo nemški listi, kako je mogoče, da predložijo ministri cesarju v podpis tak volilni red.

Narodnega kolka družbe sv. Cirila in Metoda se je v zadnjem času bolj malo prodalo. Kje tiči vzrok temu? Malobrižnost in mlačnost bo temu morda največ kriva. Več občinskih in drugih uradov se je svojodobno zavezalo, da bo kolekovalo svoja pisma z narodnim kolkom. Teh p. n. naročnikov decela pogrešamo. — Nekateri Slovinci pritiskajo kolek na naslovni oddelek razglednice in dopisnic, prejemnik pa mora plačati globo 10 vinarjev. Ali bi ne bilo bolje, da bi tiste vinarje dobila družba sv. C. in M.?! — Kolek se nalepi na levi oddelek dopisnice ali razglednice in pa na ono stran, kjer je prozor za korespondenco. Sezite toraj iznova po narodnem kolku!

Vabilo k ljudski igri „Zaklad“

ki se priredi

v nedeljo, dne 30. t. m. v tumbu-
raškem domu na Brnci.

Začetek ob 6. uri zvečer.

Vse Slovence in Slovence vabi k mnogo-
brojni udeležbi

odbor.

Svetovna politika.

V koroškem deželnem zboru je dne 27 t. m. govoril poslanec Grafenauer, da je kmečko-gospodarski pouk na Koroškem brezpredmeten, ako se vrši samo v nemškem jeziku, zahteva torej uvedbo slovenskih učnih knjig. Potem kritizira postopanje deželnega odbora v slovenskem delu dežele. — Proračun deželnega fonda izkazuje zmanjšanje premoženja za 1.343.615 kron.

Istrski deželni zbor. V istrskem deželnem zboru imajo Lahi večino; Slovinci in Hrvatje so v manjšini. Kakor Nemec tako je tudi Italijan vedno nasilen proti Slovanom. V torek so Lahi predlagali, da se dovoli za laško razstavo v Kopru 50.000 K podpore. Slovenski in hrvaški narodnjaki so temu ugovarjali, čes, da dežela nima toliko denarja, da bi ga metali za take stvari. Prišlo je do prepira, v katerem je vpil laški poslanec Polosini na poslušalce na galeriji, da naj pobijejo slovenske in hrvaške poslance. Laska sodrga je res vdrla v dvorano ter je hotela Slovence in Hrvate pobiti s stoli. Vladni zastopnik je komaj iztiral sodrgo iz dvorane. Pol ure pozneje je vladni zastopnik naznanil, da je deželni zbor zaključen.

Saborne volitve na Hrvaškem se vrše dne 28. t. m. Poklicali so v deželo tuje vojaštvo, za katero je pripravljeno 200.000 kron. Odpeljalo se je tudi nekaj vojaštva s Koroškega.

Portugalska republika. Dežela je popolnoma mirna. Vse gre veselo za svojimi vsakdanjimi opravki. Jezuiti so se sicer nekoliko puntali, ko so jih pa spravili čez mejo, kamor je kateri hotel, se je zopet vrnil popoln mir v deželo. Klerikalni listi so grozovito zabavljali in legali zaradi izgnanja jezuitov, ampak to je že v navadi, da klerikalizem tuli, kadar vstaja ljudstvo. Kralj Manuel se naseli na nekem gradu na Angleškem. Republikanska vlada je izdala razglas, s katerim se izreka vedno prognanstvo nad vsemi predniki in potomci bivšega kralja Manuela.

Srbija. Srbski prestolonaslednik Aleksander je na vojaških vajah v okolici Niša zelo nevarno zbolel za legarjem ali vročinsko boleznijo. Poklicali so zdravnika z Dunaja. Kralj Peter ves potr ne-prestano čuva pri bolnikovi postelji. Ves srbski narod žaluje zaradi bolezni mladega kraljeviča. Bolnik je tako slab, da se mnogokrat nič ne zaveda.

Morilec avstrijske cesarice, Luheni, se je v svoji celici obesil. Zadnji čas je zblaznel.

Revolucija na Portugalskem.

V seji portugalskega ministrskega sveta so se sklenile velike izpremembe v ustavi in upravi države. Tozadavni dekret pride takoj pred parlament, kjer zadobi sankcijo. Zraven splošne in enake volilne pravice so najvažnejše reforme sledeče: splošna vojaška dolžnost, splošna šolska dolžnost in preureditev financ. Vojaki bodo služili samo eno leto, odkupnina od vojaškega stanu s 600 markami

odpade. Pod klerikalno vlado ni bilo skoro nič sol 78% analfabetov je posledica tega klerikalnega sovraštva do sole in izobrazbe. Ustanovi se torej po potrebi vse polno novih ljudskih sol. Ubožno nizje ljudstvo, ki je dosedaj plačevalo največ davka, se razbremeni.

Monarhistični listi so začeli zopet izhajati. Pišejo zelo zmerno in nekateri celo priznavajo republiko. Brazilija je bila prva, ki je priznala republiko portugalsko. Sledila ji je Švica. Zadnje vesti pravijo, da stopi kralj Manuel v prusko armado. Njegovo premoženje, ki je zapadlo radi njegovega bega, bo nova vlada konfiscirala, med tem ko vrne kraljici-materi Amaliji vse njeno premoženje.

Machado, minister za zunanje zadeve, se je izrazil, da bo poizkušala nova vlada poplačati vse dolgove s skrajno varčnostjo in ne mogoče z zvišanjem davkov in colnine.

Ker so se mnogi samostani uprli takojšnji odstranitvi s Portugalskega, je moralo intervenirati vojaštvo, na katero so pa začeli menihi, posebno jezuiti streljati. Iz samostana Campolide so vrgli jezuiti na vojake bombo, ki je zahtevala dve žrtvi. Nova vlada je sklenila, da opusti svoje poslanstvo pri Vatikanu.

Domače menihe se bo poslalo v njihov pristojni kraj, tuji pa morajo zapustiti Portugalsko. Vlada zapleni samo posestva jezuitov na podlagi Pombalove zakonodaje, druga bo pa naprej inventarizirala, čemur sledi likvidacija. Kam pa pojdejo izgnani menihi? Francija, Spanija in Italija se jih branijo. V Belgijo, na Holandsko in v Švico je prišlo iz Francije toliko menihov, da jih je že preveč. Nemčija je z zakonom dne 4. julija 1872 zabranila jezuitom naseljevanje. Ostane le še Avstrija (Österreich-Königreich) in pa Čenstohov.

Listnica uredništva.

Gospod Lud. Borovnik star. v Borovljah: Potrjujemo, da nam Vi niste poslali zadnjih dopisov iz Borovelj.

Gospodarska vprašanja.

Kakšen mora biti čebelar?

Konec.

Zaradi tega je za vsakega, ki hoče postati pravi čebelar, neobhodno potrebno, da si pridobi vsaj bistveno znanje, da se bo vedel ravnati, da bo vsaj vedel kaj ukreniti, če bo opazil na svojem panju ta ali oni sumljivi znak. Če bo izpolnil enkrat ta glavni pogoji, se mu bode zanimanje za stvar že globokeje vcepilo; bral bode vedno rajši čebelarke spise, njih nauke primerjal s svojimi izkušnjami in polagoma mu bo čebelarstvo najlepša zabava. Zato je pa tudi treba časa; kdor tega nima, ta ne bo nikoli dober čebelar; kdor niti nedelje ne žrtvuje, ta naj raje čebelarstvo pusti, zakaj enkrat v tednu se pač mora panje pregledati in jih skozi dalj časa opazovati. O! kraja bo menda to še nerad storil in si bo iskal še drugo zabavo; če pa bo imel količkaj smisla za naravo, če bo le enkrat videl, kako neumorno pridno te majhne živalice odletavajo in priletavajo, če bo videl in slisal lepo naravno prikazen roja, popevanje mladih matič in če bo konečno mogel postreči svoji ženi z lepim duhtečim medom, potem bo vsak prosti čas sedel in kadi pri čebelnjaku. Kakor pa je že enkrat omenjeno, mora imeti človek, ki hoče postati res čebelar, vsaj nekaj dobrega srca, vsaj malo zanimanja za naravo in za stroko, kateri se hoče posvetiti; če je ustregel temu pogoju, se bo, ne da bi to čutil, vedno bolj v stvar uglobil.

Dobrega srca mora biti čebelar, mora čutiti s čebelami, on mora taiste ljubiti ali vsaj toliko spoštovati, kakor vsako drugo stvar, od katere hoče imeti hasek. Posebno jih ne sme preveč ropati, ampak mora skrbeti, da ne bodo stradale in če jim narava sama ne nudi potrebne hrane, treba je seči po starih, že spravljenih zalogah ali pa v žep po denar. Kakor ne moreš pričakovati od izstradanega konja, da bi ti pridno delal, tako je najhujša škoda za napredek čebelnega ljudstva, ako nima dovolj zaloge, ako ne more brezkrvno gledati v bodočnost, ampak mora celo žrtvovati svoj mladi naraščaj, da sebe ohrani in konečno se mora same od lakote umreti. Kdor kaj takega zakrivi, bodisi hote ali vsled nepazljivosti, ta si naj raje nabavi čmrle, zakaj ni vreden, da bi mu živali prinesle kapljico medu! Ta znak srca mora pa se raztegnati na vsako čebelico, ne samo na celo ljudstvo; tudi to ni čebelarsko, če se pri delu tako grdo ravna, da se pri njem nekaj čebel uniči, čes, saj nekaj posameznih nima nobene vrednosti. Zrna do zrna pogača in če že posamezna čebela morebiti res ne bi prišla toliko v poštev, je na vsak način prav grda lastnost, če se za druga živa bitja nima čisto nič srca, posebno za tako pridna, kakor so čebele, od katerih bi se bilo lepih lastnosti le učiti. Pravega čebelarja mora že zaboleti, ako zasliši čebelo zacviliti!

Od čebelarja zahteva se tudi miren značaj, zakaj tudi čebele imajo rade mir. Opustiti moraš v čebelnjaku in v bližini taistega vsako nepotrebno ropotanje, hoditi moraš po čebelnjaku tiho in ta mir moraš uvaževati tudi pri delu v čebelnem panju. Čebele grozno sovražijo vsako hitro kretanje, ker sumijo v tem nevarnost in bolj ko boš mirno ravnal, manj te bodo pikale; če te pa že tudi ena piči, treba je ravno tako vztrajati mirno

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Akcijski kapital K 5.000.000.

Rezervni zaklad K 500.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dneva vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške in ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menio :: Borzna naročila.

Prodaja vseh vrst vred papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno odplačevanje po K 8— za komad. 1 62—56

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10— za komad.

ker s tem le zabranis, da te jih še več ne bo! Kdor vztrepeta, ako mu že čebela zabrenči mimo ušes, ta jih le naj raje pusti. Tudi snažnost in red ste čebelarju potrebne lastnosti, ki ste v čebelnem ljudstvu nekako vtelesene. Kako grdo je v čebelnjaku, kjer vse križem leži in pajki ter miši gospodarijo, prvi lovijo čebele, drugi pa glodajo ob panjih, čebele vzmirajo, po zimi pa zlezejo celo v panj in čebele požro. Miši in pajki so hudi sovražniki čebelnih ljudstev in se jih mora trdovratno preganjati iz čebelnjaka. Tudi se ne sme s strdjo pacati, ker razlit med privabi roparice.

To bi bile nekatere važne lastnosti, ki se zahtevajo od pravega čebelarja. Ako se boš ravnal po čebelnem ljudstvu, ako boš imel količkej smisla za njegove težnje, izpolnil si važen pogoj za dobrega čebelarja in sploh dobrega človeka, ker se boš kmalu navadil tako se ravnati ne samo v čebelnjaku, ampak tudi zunaj tistega v človeški družbi.

Raznoterosti.

Slovenci v Ameriki. Mesto Joliet ima okrajni odbor, v katerem je 56 odbornikov. Med temi odborniki sta dva Slovenca.

Državo goljufala je neka družba v Ameriki, ki je čistila sladkor. Podpredsednik te družbe, ki je vedel za vse te goljufije, je bil obsojen na dve leti ječe in na 20.000 kron denarne kazni.

Po nesreči svojo mater ustrelil. Na Laskem se je zgodil ta-le žalosten dogodek: 20letni mladenič, po imenu Buffa, je bil na lovu. Ko je prišel domov, je brisal v hiši pri oknu puško. Mladeničeva mati, ki je kuhala v kuhinji, pride v hišo in se pogovarja s sinom. Naenkrat pa poči puška in strel gre materi v prsa. Mati je padla in bila takoj mrtva. Sin je pa tako žaloval, da je postal zmešan.

Novo morilno orožje. Friderik Baugert, neki Švicar v Stapleton S. I. v Amer., lastnik neke tovarne, je izumil in napravil novo puško, katera zapostavlja vse dosedaj izumljene puške. Puška, s katero je mogoče v eni uri oddati en milijon strel, deluje brez vsakega šuma in poka. Ker se kroglice ne izstreljujejo s pomočjo stisnjene zraka, niti s smodnikom ali drugimi razstreljivimi snovmi, niti s kemikalijami, je nova puška res

skrivnostna. «Auto Machine Gun Co.», neka ameriška družba, je prevzela novo iznajdbo. Kakor se zatrjuje, je angleška vlada ponudila za patent pet milijonov dolarjev, a ruska vlada celo osem milijonov dolarjev. Trust za smodnik je ponudil baje dvajset milijonov dolarjev; družba pa ne misli patenta izpod 825.000.000 prodati.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig

52—8

družba z omejeno zavezo v Borovljah, Koroško.

Ceniki brezplačno in poštne pristo.

Varstvena znamka:
„SIDRO“.

Liniment Capsici comp.,

nadomestek za 42

sidrov - pain - expeller

je vohče priznan kot izvrstno, bolečino tolažeče in odvajalno vmetenje pri prehlajenju i. t. d. Dobi se ga v vseh lekarnah za 80 v, K 1.40 in 2 K. Pri nakupu tega povsod priljubljenega domačega zdravila, naj se vzame le izvirne steklenice in skatlje z našo varstveno znamko „sidro“, kajti potem je gotovo, da se je dobil izvirni izdelek.

Dr. Richterja lekarna pri „zlategu levu“

v Pragi

Elizabetna ulica št. 5, nova.

Razpošiljatev vsak dan.

:: Našim rodbinom priporočamo ::

Kolinsko cikorijo.

Edina slovenska kislavoda

Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi kislimi vodami, je

izborno zdravilo

za katere v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, za želodčni krč, zaprtje, bolezn v ledvicah in mehurju ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izborno zdravilna, temveč tudi osvežujoča

namizna kislavoda.

Odlikovana je bila na mednarodni razstavi v Inomostu 1896 in na higijenični razstavi na Dunaju 1899. 8 12—6

Naroča se pri **oskrbništvu Tolstovrške slatine**, pošta **Guštanj** (Koroško), kjer se dobe tudi ceniki in prospekti.

Del čistih dohodkov gre v narodne namene.

Slovenci! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima le edno slovensko kislavo.

**Slovenci, ne zablte družbe
SV. CIRILA IN METODA**

Mestna hranilnica v Radovljici

je prvi, najvarnejši in največji denarni zavod za nalaganje denarja na Gorenjskem.

Mestna hranilnica v Radovljici obrestuje vse hranilne vloge po 4 1/4 od sto. Vse narasle in nedvignjene obresti **prilpnje dvakrat na leto** h kapitalu in sicer 30. roznika in 31. grudna, ne da bi bilo treba to zahtevati. Rentni davek od teh obresti plačuje Mestna hranilnica sama, tako, da dobi vsak vložnik 4 K 25 vin. od sto čistih obresti in poleg tega še dvakratne obrestne obresti na leto.

Za vse vloge in njih obrestovanje jamči v smislu od c. kr. deželne vlade za Kranjsko v imenu c. kr. ministrstva notranjih zadev potrjenih pravil **mesto Radovljica** z vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo — in poleg tega hranilnica s svojim premoženjem in svojim rezervnim zakladom, ki znaša sedaj čez 200.000 K.

Mestna hranilnica v Radovljici daje največjo varnost za hranilne vloge izmed vseh drugih denarnih zavodov na Gorenjskem. Zato nalagajo c. kr. okrajna sodišča in drugi c. kr. uradi vse vloge nedoletnih otrok in druge denarje le pri tej mestni hranilnici.

Kdor želi iz drugega denarnega zavoda prenesti denar v Mestno hranilnico v Radovljici, izroči naj ji le vložno knjižico, da se obrestovanje ne pretrga, dvig preskrbi hranilnica sama.

Kdor želi pri Mestni hranilnici v Radovljici nalagati denar po pošti brezplačno, zahteva naj pri hranilnici poštne položnice, katere so vsakemu na razpolago.

Posojila na zemljišča

dovoljuje proti 5% obrestovanju na amortizacijsko dobo, katero si lahko vsak dolžnik sam določi, namreč proti vračilu na 14, 16 1/2, 19 1/2, 25 ali 36 let, izjemoma tudi na 50 let.

Tako vračilo je za vsakega dolžnika zelo ugodno, ker poplača napravljeni dolg z malimi odplačili mimogrede z obrestmi. Kdor si izposodi drugod recimo 300 K s 6% obrestmi, plača zanje v 36 letih 648 K golih obresti, ostane torej še vedno 300 K dolžan. **Dolžnik**

Mestne hranilnice v Radovljici se pa dolga docela iznebi, dasi plača v cel dobli še za 97 vin. manj.

Nadalje dovoljuje posojila tudi na menice in proti zastavi vrednostnih papirjev.

Tudi za posojila je Mestna hranilnica v Radovljici prvi zavod na Gorenjskem.

Kdor želi najeti posojilo ali dobiti kaka druga pojasnila, zglesi naj se v hranilnični pisarni nasproti c. kr. okrajnega sodišča, kjer se uraduje **vsak dan od pol 9. do 12. ure dopoldne in od pol 3. do 5. ure popoldne** razen ob nedeljah in praznikih.

Ravnateljstvo Mestne hranilnice v Radovljici.